Buriaad-Mongoliin

YNEN

1933 onii Apreeli 11 nii eder

№ 84 (941)

Zakika yne: Sara byriin 2 tek. 50 menge 3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin 15 tek. 12 sariin 30 tek. Dugaar nezeediin yne 10 menge.

„B-M YNENII“ KOROONII AALJIS: Верхнеудинск ... 19. №№ телефонов: редактора—344, секретаря—313.

Menee eder, apreeliiin 11 de, ydeşiin 6 cagta, temer zamiuı kedelmeriçediin klyyвte kolkoozçuud—udaarniguudiin NEGEDYGEER RESPYYBLIKIIN KURAL neegdene.

Kuraliin teleelegçed teleelegçediin mandaadaar orono BK(в)N-iin Mozkomiin вa MKK-iin, TGK-iin, KSM iin Mozkomiin toвçoonii вa Burprofsoveediin geşyyd eesediingee mandaadaar orono.

Busad uriltiin вileedeer orono.

Kolkooziin вrigaadiigi вekizyyleke

Namiin kolkooziin baiguulaltiin gol yyrgenyyd bol byke kolkoozuudiigi bolşoviiguudiin ba bygede kokloozçodiigi çanga çadaltai bolgoko azai.

Kolkooziin yiledberiigi deere er geke keregte çukala zyilyyd nam ba soveed zasagaar togtoogdobo.

„Tanaas gancal negen kereglegdeke, ene bol ceber ceke azallal, kolkooziin olziigi kiisen azaliin zişeegeer kubaalga, kolkooziin zeeriiigi kinal, traagtar ba maşiina kinal morioo sainaar ezelel, eesediingeo kedelmeriçen-tariaaçanii ulasiin daalgabariigi gyicedkel, kolkoozoo bekizyylel ba kolkoozuudta şurgan oroson niudargaçuudiigi ba tedenii tukiragdagçadiigi kobko cokin keel azai) geze nek. Staalin kolkoozçuud udaarniguudiin kural deere bygede kolkodzçuudta kandan kelesen.

Caaşaa kolkoozuudiigi emkidkeliin azakuin ba ulas teriin talaar bekizyyleliin koinoos temeceliin çukala yyrge bol yrgelziin yiledbeberiiin brigaadiin bekizyylel azai. Enyyniigi soveed zasagiin ba namiin omogorkol bolko ba olzo jiketei bolson olon mingaad kolkoozuud arcaltagyi gerçelene. Ede kolkoozuud bol beki yrgelziin yiledberiiin brigaadaanuudiigi baiguulsanaas tarilga ba tyynii kuriaalgiigi sainaar engergen, jike urgaca kuriaan abaad, ulasiin uridaki ujalganuudaa amzaltatalgaar dyyrgeed, jike olzo eesedtee oruulsan baina.

Iimees angiin angiiin daisad ba loodorinuudiigi kolkoozuudta usadkakiigi jikeer oroldono. Tedener bol y r g e l z i i i n b r g a a d i i n kolkooziin bata tulga bolkoni sain medesen deerees enyynde byke tebte zeriltee kanduulna.

Byke kolkoozuudiigi bolşoviiguudiin ba bygede kolkoozçodiigi çanga çadaltai bolgokiin temecelde yrgelziin yiledberiiin brigaadiig bekizyyleliin yyrge ankaraliin baika josotoi.

Yrgelziin yiledberiiin brigaadiigi ker zergeer bekizyylsenii ziseegee kolkoozuud bekizene. Tiimees jamar namiin yyriin jamar soveediin jamar aimagiin kolkoozuudiigi bekizyylke tukai jamar kedelmeri kiize baisani kolkoozuudta brigaadanuudiigi jamaraar bekizyylze baisanaar cegnegdeke.

Manai respyyblikiin aimaguud kabariin tarilgiin ekinde niitedee kereed baina. Gebeç, olonki aimaguudaas abtasan medenyydees baicaabal: yrgelziin brigaadanuud olonki kolkoozuudta togtoogdoogyi juu ali togtogdoboç yiledberilke gazaraa zaalgan abaagyi baina.

Brigaadanuudta yiledberilke gazariigi eke ba brigaadanuudiin teseb-onco daalgabariigi MTS-iin tesebtei çanga baricaataigaar zokioolgoni gazariin zurgbanii, MTS-iin kolkooziin meneenii ton çukala yyrge men.

Brigaadanuudta yiledberilegdeke gazarnuudni selgyyleze tarilgiin dyyreke kerter zaagdan egdteke josotoi. Brigaada byken tarilgada garkaas urid jamar yriseer tarilga kiike ba zaaza egtesen gazar deere jamar kedelmeri kiike bygediigi byriin medeke josotoi.

Brigaadada gol bolko zyilyyd bolbol—brigaadiigi, tyynii kedelke geşyydeer, zeb emkidkekedee ken jamaraar kedelmerildeg ba jamar daşaraltai, kiike kedelmeriee ker zerge medeke bygediigi narin medeke keregtei. Gazar kakalagç yrise cacagça, mori kinagça-edener bol jike urgaciin koinoos temeceliin amzaltanuudiigi kangan çadana. Kolkooz bykenii loozonguud bol: daşaraltai, ceber ceke azalçadiigi brigaadanuudta, loodori ba niidegçediigi—brigaadaas keeke.

Zasag bol kulagaiçad, loodori ba niidegçedtei eris temecekiin beki zebseg kolkoozçodto egesen. Brigaada bykenii, ceber ceke kolkoozçon bykenii ujalga bol zasagiin gargasan niitiin zeeriiigi kinaka tukai, azaliin zarçam tukai ba gazaaşa garaza azallaka tukai kuulinuudiigi nariaar kinan bejelyylel azai. Ede kuulinuudiin, neriiceenii ba niitiin kedelmeriiin yndesen deere kolkoozçuud bol azaliin şine zarçamiin koinoos eris temeceke josotoi. Ene temeceliin tyryyçiin zagcaanda kolkoozçuud—udaarniguud baika josotoi.

Kolkoozçuud-udaarniguudiin byke kolbootiin kural „eeree ceber ceke kedelmerilze eeriin dergede bişe arbaadiigi ceber cekeer kedelmerilyylen, syidkegçed, zyyligyyd kulagaiçad ba koroto zolbirogçodiigi gam kairagyi ileryylen; tedeende ceber ceke kolkoozçuudiigi zeriyylen çadagça“ ceber ceke kolkoozço bol udaarnigiin kendete neriigi zyyn çadana geze oloson azai.

Kolkoozuudta kedelmeriiin kyçiigi tabikadaa brigaada bykende kolkooziin baiguultada ynen zyrkenees oroldoko daşaraltai, idebkitei udaarniguud-kolkoozçuudaas namiin ba soveediin geşyydees beki gryypiigi baiguulka josotoi. Namiin neleegeer kangagdaagyi brigaada baiza bolkogyi. Brigadiirnuudiigi ynekeiree udaarniguudaas tomilko keregte tuskai ankaral tabika;

Yrgelziin yiledberiiin brigaada bol kolkoozuudiigi ezegyi jabadalaas, zize-byrziinerlin tegşelelees, loodorinuud, kulagaiçad ba niudargaçuudaas ceberlekiin baaza bolno.

Kerbee kolkoozçodiin azaliin noormolol ba tyynii cegnel josoçolon zokioogdoogyi bol kolkoozçodiigi socialiisoor kemyyzyylel ba tedenii dunda socialus meriicee erkiike yyrge gyicedkegdeze çadagdakagyi.

Tiimees SSSR-iin TGK iin syyliin seessiin togtooliin yndeseer, SSSR-iin Gazartariaalanii Arkomadiin gargasan byteeciin noormo ba byteesen azaliin cegneliigi kolkooziingoo baidalda taaruulan kolkooziingoo pravleeniaar zokioogon kolkoozçuudiin kamtiin kural deere eceslen batalka keregtei.

Kolkooziin baidal ba tyynii byke zize keregyydiigi saitar medeke, kolkoozçuudtai kolboog o bekizyylke ba kolkoozuudta bolzo baisan bykiigi medekiigi komuniista bykenees nek. Staalin erisen belei.

Kerbee kolkooziin yiledberiiin gol salaa bolko brigaadiin eder bykenii kedelmeride komuniistanar kançiigaa şaman orobol nek. Staalinii oncolon zaaza egsen namiingaa yyrgiigi josoçolon bejelyylze çadana.

Uçarani brigaada juu ali yiledberi deere, socialiis meriicee ba udaarnig zil deere nam ba soveed zasagta ynen zyrkenees oroldoko kolkooziin aktiiv beledkegdedeg ba beledkegdene. Gancal brigaadada ene kabariin tarilgiin ba jike urgaciin amzaltanuud gyicedkegdeze çadagdana.

Yrgelziin yiledberiiin brigaadiigi nam soveediin ba gazariin zurgaanii, MTS-iin ba tedenii ulas-teriin keltesyydiin ankaraliin tebte oruulajaa!

Tyryy kolkooziin erkim udaarniguud tarilgadaa belen bolood raaporta kyrgeze baina

Zakaaminii aimagiin „Ulaan Tujaa“ geze arteeliin raaporta

Bidener Şara-Azargiin somonii „Ulaa Tujaa“ arteeliinkid namiingaa emkiiin zeb ketelberleer kedelmerileze kojordugaar tabanziliin tyryyçiin kabariin tarilgada gyiced beledken amzaza çadasan bainabdi.

Manai arteeliinkid bol, enyynees uragşa mal azaltai zon baigaad, tarilgiin kedelmeriligi nidonon urzinanaas ekilen kiideg bolzo baigaa juma.

Menee zilde tarilga kiike teseb manai 60 ga eldeb tereliin tarilga ene 60 ga. gazarta dutamag ygei tariza kyrke yrisenii tariaagi Maartiin 10 kyrtel byrin ceberleed tarilgiingaa brigaadta tuşaaza egeebdi. Tarilgada jabaka 30 moris amaruulagdan ideelyylegdeze baina. 10 plyyg, 6 bornoi ba byke komuud tonogomnai zasagdaad tarilgiingaa brigaadiin kariuucalgada tuşaagdaza egtee. Tarilgiin yjede mori unaandaa idyylke ebese, ovioos, nogoon soloomonuud dutamag ygei.

Manai arteel bol tarilgiingaa yrgelziin brigaadiigi 22 kynees emkidken, byke yiledberiiin daabariigi cem egesen bainabdi.

Bidener bol kabariin tarilgiigi erkim sainaar, amzaltatalgaar engergekiin telee, kerşe suugaa „Şadaanov“ arteeliigi socialiis meriiceede uriaabdi.

Bidener tarilga sainaar engergeze çagaka byrin erke baidaltai ba çadakaç manai ujalga geze, Respyyblikiin kolkoozçon udaarniguudiin kuraliin emene raaporta kyrgenemdi.

Tarilga apreeliiin 20 do ekileed main 10-da dyyrgeke tesebteibdi, enyyniigi bejelyylze çadakabdi.

Pravleeniiin daalgabarlaar
Cerenzab Şagdariin

Manai kolkooz belen

Kiaagta, Tamiriin toskonii „Jiskr Leenina“ geze arteel bol angi ygei socialiis niite baidaliigi baiguulka kojordugaar tabanziliin tyryyçiin kabariin tarilgada bolşoviig josoor deledkeed, B. M. respyyblikiin kolkoozçon-udaarniguudiin ankadugaar kuralda raapoгta kyrgekeer jirebe.

„Jiskr Leenina“ geze arteeliinkid tarilgadaa jaaza beledkeebiibdi.

Manai arteelda aimagiin zygees egtesen tarilqiin teseb 756,5 ga. Bidenerlin eesediingee ergen cuglaan deere zeblen kelceze abasan teseb 805,8 ga. Enyygeeree bol 59 ga ugtamziin teseв abazai.

Manai tarilgiin brigaad 100 kyneer emkidkegdebe. Ene bol kojor tasaraad 50-50 kynyyd jabana. Tarilgiingaa gazarta dutamag ygei kyreke yriseteibdi, tyynee ceberleed, şiniicee formoliinaar ugaagaad brigaadtaa tuşaaza egtee, tarilgada jabaka 150 moris, 50 pylyyg, 4 seejelke, 12 boronoi ba komuud tonoguud byrin belen bolgogdood brigaadiin kariuucalgada tuşaagdaa.

Bidener B. M. Respyyblikiin kolkoozçon-udaarniguudiin ankadugaar kuraliin neegdeke eder-apreeli 10-da poolidoo garça turşalga kiikebdi. Apreeli 15-as paaraa bornoilzo ekikebdi, apreeli 20-os tariaagaa tariza ekilke ba main 10-da dyyrgekeer teseb zokioogood bainamdi, enyyniigi dyyrezeç çadanabdi.

Pravleeniiin daalgabarlaar
udaarnig Dmitrii Kliimov.

500 garanaas erkimiin

Jaruuniin raioonii yldirgiin somonii „Ynen azal“ geze arteeliin geşyyn Genden Daşabaliin men 13 nasanaas koişo temeriin darkaça menee 63 nasatai, arteelde orokiin urida ygeitei çadaliin kyn baisan azai.

Nasan ynderçig bolzo maka mariaan şuuraza zaluugiin cag untaraka mete bolboç Genden ebegen gertee nege eder amaraza suudag ygei asan.

Olonii kyçen orkilozo urmatai şuıkiaan sonostozo, şine baidaliin cog dyleer mandaza baikada bydyylig kuuçanii baidalaa bodozo yzekedee ebegen Genden ezelen ygei kedelmeriiin koinoos kykiyytei jabaçadag baisan azai.

„Ynen azal“ bol jaruuniin rajoon dotoroo jikeken kolkoozuudiin negen bolono. Odoo 100 garan byle ail ba 500 garan amin baina.

Arteelçi bol aza baidaliin zokiooliin talaar nileed bekizesen zasagiin gazariin zygees egtesen baabari togtooluudıgı todo nigtaar darui gyicedkedeg ba gyrenii daabariigi bolzortoni dutuu ygei gyicedkedeg bolon kabariin tarilgada gabşagai beledkeze çadasan baika tula, kolkoozçod-gabşagaiçuudiin kizaariin ba respyybligiin kuraluudta kabaadalcakani zaiiaşa ygei baisan.

Negende aimagaas biçeg jirekedee kolkoozçod -gabşagaiçuudiin kizaariin ba respyybligiin kojor ankadugaar kuraluudta teleelegçe bolgon keden erkim gabşagai kolkoozçoniigi ilgeke bolbuu“ geze medeecebe.

Zai keniigi ilgeke geeiçeb? geze tyryylegçe ene tere gerte ba kedelmerilezo baisan brigaadanuudiin dundaas abiaa garadag bolbo.

Ene yjede Genden ebegen zasabariin brigaadatai kyyznice dotoroo syylçiiin anzasanii leemiike dabtaza zasabariaa şuumagai dyyrgesendee syylçiin eder tula syniteeni kedelmerileke gelceze baina.

Tyryylegçe orozo jirebe. Şamdaza baisan brigaada sanalaaç tabina ygei. Ene ydeşe geşyydiin niitiin kural bolno, geed tyryylegçe garana.

Ydeşelen pravleeniiin gerte geşyyd dyyren, kelceke zyil ganca. Kolkoozçod-gabşagaiçuudiin kizaariin ba respyybligiin kuralda oçoko nege teleelegçiigi erkim gabşagaiçuudaas tomiloko.

—Zai ken manai erkim gabşagai geeçeb?

—63 nasatai Genden Daşabaliin bol 1932 on dotor 400 garan kedelmeriiin azalta ederiigi abasan ba ene kabariin tarilgiin beledkelde gabşagai orolcozo byke maşiina zebsegyydiigi zasaka jabadaliigi udaridan jabaza amzaltatai sainaar dyyrgesen zuramiin sakiliigi narin sakidag. Odoo manai kolkooziin azalda beje makaa kairlan ygei jabasan kyn baina. Geze jarika neked olon bolbo.

—Zeb Genden ebegenii ilgeke. Byke geşyyd negen duugaar Genden ebegeniigi teleelegçe bolgon batalazai.

500-aas erkim ganca—Genden ebegen mordobo. Respyybligiin kolkoozçod-gabşagaiçuudiin ankadugaar kuraliin teleelegçe Gendenii jarikani:

—Biiç yseg biçeg medeke ygei şakuu arai neree tabidag kyn bi. Egleegyyr erte bodood ydeşe oroi boltolo kyyznice dotor çelee ygei suudag aad eeriingee arteeliin byke azal tukai duusan keleze çadaka ygeib. Gebeç medesenee kelekede: Engeresen zilde 250 gaa tarilga kiisen bygeed menee ene kabar tyynee 365 gaa botolo jikedkeke geze bainabdi. Tarilgiin yrisen cem gyiced beledkegdeze arilgagdaad ynı ambaarta kaaza 3 kyneer karuul tabisan ba tarilgiin dyrben brigaada emkidze nezeed brigaada byride kabaata gazarligi, moridigi, byke azaliin zebsegyydiigeni cem kariuucalgadani bekizyylen egesen bainabdi. Moridiin foondo belen moridçi saindaa kezeeç tariaalandaa garaka bol belen bolson baina gene.

Eçee mal azaliin 4 brigaada emkidkegdesen baina.—Genden ebegenii yrgelzilekeni—bariigiin 1 brigaada, daıkanii 1 brigaada bil.

Dotoriin baidal kuu emkitei, eesediin ekin şatiin surguulitai, jaaslitai, klyybtei, unşalgiin gertei. Stoloovotoi bide. Ideke kooloor dutamag ygei ba kedelmerilesen kyn sataraa ideedie bagaşagaar kedelmerilesen kyn bagaşagiigi ideke bolson tula bulta geşyyd jikeer sainaar kekiigi oroldodog bolko baina. Geed ebegen Genden eeriingee arteel tukai jarlaagaa eceslebe.

Padana koito kizaariin ankadugaar kuralda oçood, erkyy kotiin faavrig zavooduudiigi yzesen karasanaa, angara mereniigi baigal dalaigi karasanii bolon kural deere sonososon duulasanaa cem keetene.

—Ulaan cereglgi ene nasanda karaza yzee ygei asanaa erkyy deere karabab—Genden ebegen yrgelzelene —odoo gojo baiba. Karaad baikada syriteişeg geeçe baina.

—Yzesen karasanaa jikenkiigi martabaç ceezedee kaduusanaa arteeldaa oçozo jariza ekeb geed dyyrgebe.

D.D.

Kaвar zunii zagasanii agnuurida daiçalan вeledkeke.

Negedeki Kvartaaliin tasaldaliigi kojordoki kvartaalda usadkaka keregtei.

Manai ulas dotor mozo kizaaruud bol azalçan aradiin idee kooliin foondiigi yrgedken bekizyylkiin uçaraa zagasa agnuuriiin azaliigi kegzyylen saizaruulkiin ali bykii kemzeenyydiigi abça baisan yjetei.

BK(b) Namiin Teb komiteed ba zasagiin gazar bol zagasanii aza yiledberiiin jabuulga bol aradiin azakuin kegzeltede şiidkekii çanartai asan tukai ba ene yiledberiigi kojodugaar taban zil dotor yrgedken debzyylke tukai daiçalkii togtooluudiigi gargakaar yle baran zagasanii azaliigi erkiledeg rajoon, mozo, kizaaruudiin namiin ba profsojuuziin emkinyydiin urida 1933 onii kabar—zunii zagasanii agnuurida bolşoviig josoor beledkeze urida saranuud ba kvartaaluudiin osoldol tasaldaluudiigi oiriin cagaa usadkaka tukai ujalgata togtooluudiigi gargasan baina.

Manai Buriaad—Mongol ulas bol gancakan respyyblig dotoroo bişe zyyn sibiir kizaar dotoroo jikeken suuri ezelekeer eldeb tereliin zagasa elbegtei usa goluudtai baika tula (Baigal dalai, Selenge, Jaruuna, Okaa g.m.) Buriaadiin byke emkinyydiin urida ene kabariin ba zunii zagasanii agnuuriiin yjede bolşoviig josoor daiçalan beledkeze kojor dugaar taban ziliin tyryyçiin ziliin sangiin teseb karaagi 100 kubi gyicedkekiin talaar aikabtar jike ba kariuucalgatai zorilgo baina.

Menee abaad yzekede manai respyyblig dotoroo eldeb tereliin çanar saintai zagasaar bajalig keden olon jikenyyd usa goluudtai baibaç, tyyniigi kereglen azallaza kedelmeriçen ba azalçan aradiin kooliin foondiigi bekizyylke resyyrse bolgozo gyiced çadaa edii baina.

Enyynii gol şaltagaan bol jerenkii manai kizaar bol teb gazaraas kolo ba zagasaniini azallalgiigi onisozoruulka jabadal yldengi zagasiigi agnaka ba tyyniigi bolboon josoor yiledberileke metiin teeknigiin çukala kemzeenyydiin kegzeltiin talaar muu baibaç tyynii caana Buriaadiin zagasanii kolkoozsojuuziin ba men intergaal sojuuziin zygyydees, zagasanii azaluudiigi erkilegçe kolkoozuudiigi emkidkeliin ba azaliin talaar bata bekizyylze kedelmeriiin emkidkel, kedelmeriçenii kyçiigi zeb kubaaza, tedeniigi tuskaita daabarita tesebiigi tooriuulan nigta emkidken elsyylze çadasan ygeigees jikenki şaltagaalana şuu. *Respyybligiin zagasanii kolkoozsojuuza bol engeresen zilde ziliin tesebiigi arai 74 kubi gyicedkesen* baina.

Iimede engeresen ziliin tasaldalaas ene zilde surgaal abça ertees kabar—zuunii zagasanii agnuurida bolşoviig josoor beledkeze negedeki kvartaaliin tesebiigi ilyybçilen gyicedkeke josotoi baisan aad, karin jikeken tasaldaltai engeresen zil.in alduunuudiigi dobtolko tuilda kereze baina.

Apreeli sariin 5-nii eder Buriaadiin zagasanii kolkoozsojuuziin talaar erkiledeze baigaa zagasanii agnuuriiin 1933 onii negedeki kvartaaliin teseb bol (Bargazan Kabaan, Selenge Jaruuna ba Deede-Yde, ede rajoonguudta) 7200 ceentener zagasa barika josotoi baisanaas tyynii 50 kubiigi arai gyicedkesen baina.

Enyynees Bargazanii aimag 82,6 kubi gyicedkebe, Kabaan-62,3% Selenge—59, Deede-Yde-20 ba Jaruuna—88%. Ene ekin kvartaaliin tesebiin dutuu gyicedkegdesen uçariigi zagasa agnuuriiin kolkoozuudiin respyybligiin kolboonii eliçelekeni: Odoo tus kolboonii jabuulgada 41 zagasanii agnuuriigi erkileke kolkoozuud baika bygeed, ede bol syyliin yjede emkidkeliin talaar cem şinedken baiguulagdaza aikabtar jike kedelmeri jabuulgdaza ba kolkooruud ba rajoonguudiin zagasa agnuuriigi erkileke emkinyydte çadabaritai kedelmeriçed, ilangujaa toocoo ketelberileke niuurnuud jike dutamag baina.

Kojordoki şaltagaani bol, zagasanii agnuuriigi teeknigiin onison josoor ketelberileke mergezeltei kedelmeriçed dutamag ba byke agnuurida kereglegdeke zebsegyyd ba busad zyilyydeer kangaka jabadalda jike saad uçarana gezei.

Deere dursagdasan şaltagaanuud bol tesebiin gyicedkelde baga bişe saad uçaruulsan bolboç tus kolboonii zygees amidii ketelberi aikabtar sula baina.

Menee boltolo kedee zagasa agnadag rajoonguudta kariuucalgata niuuruudiigi ilgeeke ygei ba kolkoozuudiin dunda şurgan oroson angiin daisanguudiigi ceberlen kajaza kolkoozçodiin dunda sojol bolbosoroliin kedelmeriigi nen yrgeer tabiza nek, Staalinii 6 zaabariin yndeseer opitatiiv ketelberiigi kangaza çadaa ygei ba „zagasiigi dalaigaas barika bişe, kanciliaardaa suugaad barika“ gesen bodoloor suuza baisan bolno şuu.

Tyynii caana Buriaadiin zagasanii agnuuriiin intergaal sojuuziin talaar jabuulagdaza baigaa zagasanii agnuuriiin tesebiin 1933 onii ekin kvartaaliin gyicedkel ba kabar- zunii agnuurida jamar beledkeltei baisaniigi karaza yzeke bol byri dooro 6 yzegdel karagdana.

Tus sojuuz bol, koito baigal, Baunta, Okiinsk ba olikoon, ene dyrben gol zagasa agnuuriiin azaltai rajoonguudta kedelmeriee çiglyylen jabuuladag baina.

1933 onii ekin kvartaal dotor 3200 ceentner zagasa beledkeke tesebtei baisanaas, tyynii 32,2 kubiigi arai dyyrgesen baina. Gadana Baunta ba Okiiin rajoonguudaas gyicedkeliin medeenyyd menee kyrtele abtaa edii ba'na.

Deereki gyicedkeliin toogi karakada baga bişe tasaldaltai jabaza baisan bolko bygeed enyynii şaltagaaniigi tus intergaal sojuuziin ileçilekeni bol, negedeki, mergezeltei kedelmeriçed jaaç ygei dutamag baisan ba meneeç dutamag, kojordokido, zagasa agnaka zebsegyyd ba bişe eldeb çukala keregcelyyd bol tuskai kereglegdesen cag dotoroo gyiced kangagdasan ygei, gurbadakini, bişe rajoonguudaas kereglедeke josotoi tooto kedelmeriçediigi elsyylegdeze çadagdaa ygei ba zeeriiin talaar muu kangaltatai g. m. şaltagaanguud tokiooldoson baina.

Kabar-zunii agnuuriiin beledkeliin talaar yzekede deere dursagdasan rajoonguudta eesediingee kariuucalgata niuuruudiigi elgesen ba Bauntaas bişe rajoonguudta zagasa belekeliin kontragtaaca cem batalaza dyyrgesen baina. Gebeç agnuuriigi erkilegçe arteeluudiin dunda ba zagasa yiledberileke pyynktenyyd deere sojol bolbosoroliin ba niitiin kedelmeriigi ton yrgeer jabuulka talaar maşa çukala kemzeenyydiigi abka josotoi aad eşee abça çadaa ygei baina.

Uçar iimede kolnogşodoo byteeke kedelmeri aikabtar jike bolono. Ene Intergaal sojuuziin talaar kojordoki kvartaal dotor, urida kvartaaliin tasaldaltai kamta 5477 ceentner zagasa agnaka josotoi ba apreeli sarada 966 ceentner zagasa agnaka baina. Ene too baga bişe. Enyyniigi gyicedkeke kereg bol nileed jikeken kyçe çadal bol bolşoviigiin kurdabçaliigi erike baina.

Gadana Buriaadiin zagasanii azalta kolkoozuudiin kolboonii talaar kojordoki kvartaal dotor 5400 ceentner zagasa barika tesebtei.

Ene apreeliin 15-nii eder zagasanii azaliigi erkilegçe kolkoozçodiin respyybligiin kural bolko tula ene kural boltolo apreeli sarariin tyryyşiin 10 konog dotor daiçalkii ilaltanuudiigi dabaza respyybligiin kural deere erkim gabşagaiçuudiigi teleelegçe bolgon ilgeke bolzoi.

D. D.

Juuç kiine ygei

Aga. Kenkeriin somonii „Ulaan onon“ „Ulaan kenker“ Şiliin malçan“ geze kolkoozuud bol odoo kabariin tarilgada juuç beledkebe ygei geze kelebel zokino. Maşiina zebsegni zasagdaa ygei, terge ba morinii zebseg g, metenyyd ezegyi talaar taraza ba ebdereze kebtedeg baina. Ene keregte nam komsomooliin emkinyyd sanalaa tabigtii.

Ynenii gabşagai
Korşonzabiin.

Traagtariistiin kyyrsees zugdaвa

Aga. Aduun çuluunii „Avcavooc“ sobkooziin dergede traagtariin zolooçoniigi beledkeke kyyrsees urtiin somonii „Ulaan odon“ arteelaas ceden Rençenii. Men somonii „Sojol“ arteelaas Şoidog Sanziin gegçed keneeç tabilga ygeigeer zugdan busaba, edegşeer bol. Odoo kabrii tarilgiigi koiço tataka sanaltai baisani ile tula darui kemzee abka çukala.

Somoço mergen.

Alair, Bookon, M. Şiвeriin aimaguud вol gaaranciin tariaa cugluulka jaвadalda вoloşo ygei kozomdozo jaвana

Gaaranciin tariaa cuglu.ılka təsəвiin tələə gaвşagaiçalaka

Ene edər tolilogdoson gaarnciin tariaanii keçeneen cugluulagdaza baisanii tukai 1933 onii apreeliin 5 nii medee bol gaarnciin tariaa cugluulka jabadaliin respyyblike dotoroo ton kangalta ygei jabaza baisaniigi ilerkeilene. Gaarnciin tariaa cugluulka jabadaliin ziliin təsəb bol janvaariin 5 nii medeegeer respyyblike dotoroo 38,3% gyicedkegdeed baisan aad, tyynees koişo 2 sara dotor apreeli 5kyrtele 58,6% bolson bujuu oroi 20,3% nemesen baina. Gadana tus tus aimaguudiigi abaad yzebel, ilangajaa gol tariaanii azaltai aimaguud gaarnciin tariaa cugluulka jabadaliingaa ziliinç ba mən sariingaaç təsəb gyicedkeke talaar boloşo ygeigeer kozomdozo jabana. Yligerlebel: Alairiin aimag bol ziliingee təsəb 55,8%, sariingaa təsəb- 4%, Mukar-şiberiin aimag ziliingee təsəb 45,1% sariingaa təsəb 8%, Bookonii aimag ziliingee təsəb 51,4%, sariingaa təsəb 12%, Kiaagtiin aimag-ziliingee təsəb 39,7% sariingaa təsəb 12% g.z.-gyicedkesen baina.

BK(b) Namiin Burmozkomiin tobçoon bol 1933 onii janvaari sarada gargasan togtool dotoroo gaarnciin tariaa cugluulka jabadaliigi çangadkakiin tukai todo zaabari egsən baina. Burmozkomiin ene togtooliin zarim aimaguudiin ba ilangujaa gol tariaanii azaltai aimaguudiin ton muugaar bejelyylze baisaniigi odoo edər tolilogdoson medee gereçelne,

Gaarnciin tariaa cugluulka jabadaltai respyyblike dotoriin aza yiledberiin kedəlmeriçən ba kotiin azalçaniigi idee kooloor kangaka jabadal ton kolbootoi kereg baina. Gaarnciin tariaa təsəbçelən cugluulkiin tələə temeceke temecel bolbol manai respyyblikiin kedəlmeriçən angiin aza amidaraliin baidaliigi saizaruulkiin tələə temeceke temecel mən.

Gaarnciin tariaa cugluulka təsəbəə gyicedkekiin tus tariaa yrike, kuluuka jabadaluudiigi carakiin ba gemteniigi çanga kariuucalgada kabaaduulkiin tələə temeceke temecel zarim aimaguudta ton cula ba ene kereg əərəə bytekede naidagdaza opotuniis josoor orkigçood baina.

Aimaguud ba somonuudiin nam ba zəbləlyyd bolbol gaarnciin tariaa cugluulka jabadaliigi odoo ədəriin çukalaas çukala zorilgo bolgon erkilke ujalgatai baina. Ene kereg bolbol kabariin tarilga, təl abalga, oroonii kampaani g.z. çukala jabuulganuudta tyrigdeze, sulaadkagdaka josogyi.

Gaarnciin tariaa cugluulka jabadaliigi kaişa kereg orkigçod, tus tariaa yrigçed ba kulagailagçadiigi ton katuu kariuucalgada kabaaduulka keregtei.

Kozomdozo jabasan aimaguud bol gaarnciin tariaa cugluulka təsəbiingee gyicedkelde oiriin cagta şuud kubilalta kiikiin tula bolşoviig josoor gabşagalçalan orozo, tyryylegçediin zergede orokiin tələə temeceke josotoi.

Burrespyyвlike dotor gaaranciin tariaa cugluulsanii 1933 onii apreeli 5-nii meedee. Ceentnireer.

№ №	Aimaguud	Təsəb: ziliin	Təsəb: apreeli sariin	gyicedkesenii %: ziliin təsəbiin	gyicedkesenii %: apreeliiin təsəbiin
1	Alairiin . . .	6639	400	55,8	4,0
2	Bookonii . .	3152	150	51,4	12,0
3	Deede-Yde . .	5514	355	72,9	39,8
4	M-Şiber . . .	4397	250	45,1	8,0
5	Kabaanii . . .	3245	150	67,2	48,0
6	Kiaagta . . .	5204	250	39,7	12,0
7	E. Bulgad . .	1888	110	41,4	18,2
8	Selenge . . .	1465	100	85,3	40,0
9	Tynken . . .	1049	50	72,2	32,0
10	Bargazan . .	522	30	83,4	243,4
11	Kori	1675	100	80,5	2,0
12	Jaruuna . . .	180	15	168,4	100,0
13	Aga	182	15	126,7	„
14	Zakaamin . .	388	25	133,0	„
	Kamta . .	35500	2000	58,6	22,9

„Өөrөө bytekede" naidaba

Jaruuna, Viitemiin somonii silpoo bol 1 dygeer kvartaaliin mika beledkelde ykeriin, koninii aduunii mika 8 ceentner beledkeke təsəbtei aad, araikan 3 ceentener 55 kilo beledkebe. Angiin mika 8 ceentnir beledkeke təsəbtei aad araikan 49 kg. keledkebe.

Gadana ekin kvaartaaliin mengən sangiin kampaani araikan 80,8% gyicedkebe. Uçar iime tula aimagiin emkinyydiin zygees darui ankaragtii.

Bulad Balta.

Tusa kyrgene ygei.

Kori, Dunda kudanii somonii urisalan tusalaka kaas bol kedəlməri kiize çadaka ygei kolkooziin geşyydte məngən tusalamza egənə ygei. Enyyn tukai zokiko gazar ankaragtii.

Ynenii brigaada Damdinii, Cerenzkbiin

K i l i i n c a a n a

Aangliin katuu dukatan soveediin eksportiigi koriko kuuli projeegte batal[...]

Loondon, 10 (T). Reiter aagenstviin medeegeer, apreeli 4-nii edər gadaada keregiin miniisteriin nəkər Ideen gedeg bolbol apreeli 18 naas ekilen SSSR tei batalsan naimaanii geree biçegiin bolzoriin dyyretel soveediin ed baraanii importiigi (kudaldan abka jabadaliigi) zogsooko tukai kuuli projeegte Aangliin baga kuralda (obşiiniin palaatada) oruulba.

Aangliin gadaada keregiin miniister Saimon gedegiin medyyleseni; ene kuuli projeegte bol zasagiin gazarta tuskai erke çələə olgoko zorilgotoi baina. Zasagiin gazar bol paaskiin amaralta boltor ene erke çələəni olgogdoosoi geze naidana.

Amzaltatai jabuulagdaza baisan naimaanii geree biçegyydiin şinzeleliigi kiigeed Saimonii medyyleseni: „zasagiin gazarta olgogdoko erke çələə ba Moskvaa kotodo Metropoliteen—Viikkers fiirmiin kinaltada abtasan aangliin albatanariin procees şyyrberi koorondoo jamarç kolboo ygei, zygeer bi bolbol, aangliin abtanariin ajuulda dairagdaad baikada aangliin zasag jamar kemzee abka josotoib geze obşiiniin palaatiin sanadag bododogiigi medekee duralnam. SSSR ulas bolbol gadaadiin naimaanii monopooli erketei baisan uçaraas jamarç baraagi kezeeç cagta bejedee oruulkaa korizo çadaka tulani mən tiime monopooliin erke aangliin (britaaniiin) zasagta olgozo, baidal suudaliin çangadasaniigi soveed zasagta medyylkiin arga tokiolduulilta geze obşiiniin palaatiin əmənə guinam."

Leiboriis namiin geşyyn Stoffoord Kriips gedeg bolbol Metropoliteen Viikkers fiirmiin kinaltada abtasan alba kaagçadiin kereg tuşaa aangliin zasag ba Moskvaada suuza bykii aangliin elçen said Ovii kojoriin koorondo biçelseniigi keblen tunkaglagdasan „cagaan debter" tukai rezoliuuciigi obşiiniin palaatada tabiba. Rezoliuuca dotoroo kelegdeseni: „Metropoliteen Viikkers fiirmiin alba kaagçadiigi syyd ygeigeer tabikiin erilte kiike bujuu ali SSSR ees oruulagdaka baraagi koriko meteer soveediin zasagta esergyyceltei saltagaan yndese „cagaan debter" dotor ygei baina. Zasagiin gazar bolbol odoonii tyykede bejeigee adali ygei gadaadiin ezerkegiigi esergyycemeer erke çələə erize baina. Ali bykii oron ulas bolbol əəriingəə niitiin baidaliigi əməərçə, əəriingəə kuuli zaiçamiigi gancakanç dotoodiin bişe, mən gadaadiinç erketedeer sakiuulka josotoi. „Cagaan debter" dotor gadaada ulasta kabçagdaza baisan əəriingəə erketediin gem zem ygei bata itegenemdi geze britaaniiin zasagiin əmənəəs-miniisteriin çanga medyylkiin erke metiin jabadal Rosiigoos busa gerəndə boloo bolni esergyyceke kemzeenyydiigi aangliin zasag abkaç ygeisen.

Mən Leiboriis namiin geşyyn medyyleseni: „Cagaan debter" dotoroo keterkei kemzee barimtalsaniigi ynenşyylmeer zyil ygei. Odoonii kriizis bolzo baika yjede soveed sojuuztai naimaanii kariilcaagi tasalaa bol aikabtar muukai juma bolko baina. Iime deerees soveedoos baraa acarakaa bolikiin kuuli projeegte bol aikabtar jike berkeşelyydiin dunda şine niitiin baidaliigi təkəərzə baisan kedəlmeriçenii zasagta bajalig angiiin koroo bucalza baisaniigi gerçelne."

Leiboriis Beevinii medyyleseni; „aangliin inzeneeryydte içyyrigyi baidal tokiolduulkiin onco zorilgotoi kuuli projeegtiigi bi buruuşaanam, Aangliin zasagiin syyliin ədəryydiin jabuulga bol Evroopo deere karşa zyilyydiigi ekilkiin sanaaçalgatai baina. Zasagiin gazar bol bejedee korotoi zorilgo tabiaa. Litviinov bol SSSR-iin erke çələəgi kamagaalkadaa onco bolotoi poziiciigi barimtalaad baina. Duradkagdasan kuuli projeegte bolbol sanaa zoboritoi eceslel tokiolduulza bolno.

Men Leiboriis namiin udaridagça geşyyn Leen gedegiin kelseni: „aangliin elçen saidiin Mosvaada kelsen ygede aangliin zazag kariuucalgatai, elçen said juun gesen muukai jumanuudiigi kelee geiçeb. Soveed zasag b[...] amagalan baidal ba naimaa[...] caa jabuulkiigi kysen bus[...] kereldeke dura ygei baina." [...]sbri gedeg bol soveed baraa [...] daldan abkaa boliko tukai [...] projeegtiigi yle batalkiin duri[...] oruulna.

Semiyeli gedeg bolbol tus k[...] projeegte SSSR te kabaadai[...] kereg jum uu ali bişe uu [...] asuuba? Gadaadiin naimaanii [...] miniister Reisimeer bolbol tus k[...] projeegtiin gol zorilgoni SSS[...] kinaltada abtasan manai albat[...] riigi kamagaalka keregte zoriuu[...] baina geze kariuucaba.

SSSR ees oruulagdaka impo[...] koriko tukai ene kuuli proj[...] tiigi batalka ygei gesen opozi[...] duradkalda 48 kyn garaa erg[...] opoziiciin duridkaliigi buruu[...] 347 kyn garaa ergəbə. Kuuli[...] tooliigi kojordoki unşalgan[...] batalan ababa. Liberaal byrzii[...] Semiyeliin bəlegiin olənki [...] ergəltees tatagalzaba.

Tus kuuli togtooliin gurbadu[...] unşalganda leiboriis namiin [...] şyyn Beevin gedeg bosozo so[...] diin baraa abkaa koriko jab[...] liinç negen saraar kizaarla[...] duridkal oruulba. Beevinii me[...] senii: „enyyge r zasagiin gaza[...] ene kuuli porjeegtiigi batalu[...] daa naimaanda karşa bodo[...] tula kereglеke ygei josotoi". [...] daada naimaanii miniister R[...] meen bolbol tus kuuli porjeeg[...] zasagiin gazaraas nemelte [...] oruulza, tyynii josoor gargagda[...] togtooloor importo korikiin [...] zoroni gurban saraar kizaarla[...] na geze kelebe. Enyynii syy[...] leiboriista namiin zygees, sovee[...] baraanii importiigi koriko k[...] projeegtiigi negen saraar kiza[...] ka tukai duridkal kelcəgdeze[...] gar ergəlgeer buruuşaagdaba, [...] ridkaliin tələə 40 kyn erg[...] Kuuli projeegte 3 sariin bolzo[...] goor batalagdaba.

Redaagtor S. Şirabon

Тип. Издательства Б.-М. „Правда" и „Унэн" № 31.